

Vergaderjaar 1999–2000

26 800 X

Vaststelling van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Defensie (X) voor het jaar 2000

Nr. 10

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN DEFENSIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

's-Gravenhage, 9 november 1999

Inleiding

Met de brief van 11 juni 1997 bent u geïnformeerd over de resultaten van de verwervingsvoorbereidingsfase van het project nachtzicht- en laserdoelbaarstralingsapparatuur voor de F-16 (kamerstuk 25 000 X, nr. 84). Deze brief is 28 augustus 1997 voor kennisgeving aangenomen. De Koninklijke luchtmacht heeft 25 september 1997 een contract gesloten met de firma Lockheed Martin voor de levering van tien laserdoelbaarstralings-systemen. De apparatuur zal vanaf begin 2001 worden ingevoerd.

De behoefte aan laserdoelbaarstralingssystemen berustte destijds op het uitgangspunt dat twee van de drie «Reaction Force» (RF) F-16 squadrons van de Koninklijke luchtmacht gelijktijdig zouden opereren met in totaal tien systemen; één systeem per vier F-16 vliegtuigen en een reserve-systeem.

Tijdens operatie «Allied Force» is gebleken dat dit concept niet altijd voldoet en dat er meer laserdoelbaarstralingssystemen nodig zijn. Deze brief gaat in op de aanvullende behoefte.

Het gewijzigde operationele concept

Om de inzetbaarheid van de eenheden tijdens operatie «Allied Force» te waarborgen, heeft de Koninklijke luchtmacht twee systemen «geleased» van de Amerikaanse luchtmacht en drie systemen aangeschaft bij fabrikant Lockheed Martin. Op grond van de ervaringen met de inzet van deze vijf systemen gedurende «Allied Force» is het operationele concept gewijzigd.

Bij aanvang van operatie «Allied Force» werd er vanuit gegaan dat F-16 vliegtuigen zich langere tijd boven het doelgebied bevinden om daar de doelen aan te stralen voor andere vliegtuigen die hun precisiewapens afwerpen en daarna weer terugkeren. Tijdens operatie «Allied Force»

bleek echter dat niet kon worden uitgegaan van een snel verkregen luchtoverwicht, zoals tijdens operatie «Desert Storm». Er moest doorlopend rekening worden gehouden met een reële Servische grond-luchtdreiging, waardoor de aanstralende vliegtuigen en hun bemanningen kwetsbaar werden. Teneinde die kwetsbaarheid te verminderen moest de verblijfsduur van Navo-vliegtuigen in het doelgebied zo kort mogelijk worden gehouden. Dit werd bereikt door de aanvallende vliegtuigen zelf de toegewezen doelen te laten aanstralen.

Ook bleek tijdens «Allied Force» dat de radiocommunicatie tussen aanstralende vliegtuigen en aanvallende vliegtuigen regelmatig werd gehinderd. Dergelijke communicatiestoornissen vergrootten het risico van onbedoelde schade («collateral damage»). Door het aanstralen van doelen en het afwerpen van precisiewapens te laten uitvoeren door hetzelfde vliegtuig, was die specifieke coördinatie niet langer nodig.

Om de kwetsbaarheid van eigen vliegtuigbemanningen en het risico van «collateral damage» te verminderen, heeft de Koninklijke luchtmacht gedurende de luchtacties boven Kosovo besloten dat elk aanvallend vliegtuig zelf de toegewezen doelen aanstraalt. De Amerikaanse luchtmacht opereert op dezelfde wijze.

De gewijzigde behoefte

De Koninklijke luchtmacht beschikt over drie RF-squadrons met in totaal 54 F-16 vliegtuigen. Deze drie RF-squadrons moeten gezamenlijk in staat zijn gelijktijdig drie hoofdtaken uit te voeren: luchtverkenning, luchtverdediging en het aanvallen van gronddoelen. Aangezien gronddoelen zich in toenemende mate bevinden in bevolkte gebieden, wordt bij de laatstgenoemde hoofdtaak de inzet van precisiewapens steeds belangrijker, mede om het risico van «collateral damage» te beperken. Om te allen tijde tenminste eenderde van de RF-vliegtuigen te kunnen inzetten voor het aanvallen van gronddoelen met precisiewapens zullen 18 van de 54 F-16 vliegtuigen worden uitgerust met laserdoelaanstralingssystemen. Rekening houdend met twee reservesystemen komt het totale aantal benodigde systemen op twintig.

Deze wijziging leidt tot een aanvullende behoefte van tien laserdoelaanstralingssystemen. De twee «geleasde» systemen zijn inmiddels weer overgedragen aan de Amerikaanse luchtmacht. De drie aangeschafte systemen kunnen met een beperkte modificatie op eenzelfde configuratiestandaard worden gebracht als de tien systemen die reeds waren besteld.

Financiële aspecten

Het project omvat de modificatie van de drie eerder aangeschafte systemen en de aanschaf van zeven laserdoelaanstralingssystemen, inclusief reservedelen, gereedschappen, meet- en testapparatuur en documentatie, alsmede initiële opleidingen, infrastructuur, transport en BTW. Uitgaande van een plandollarkoers van f 1,95 bedragen de projectuitgaven maximaal f 58,7 miljoen. Voor de aankoop gelden dezelfde voorwaarden als bij de eerdere bestelling.

Personele en materiële exploitatie

Er is geen extra personeel nodig. De gereedstelling en het eerste niveau onderhoud van de apparatuur geschieden op de vliegbases. De materiële exploitatie wordt verhoogd met f 0,75 miljoen per jaar.

Compensatie

De in het kader van de eerdere bestelling gesloten compensatie-overeenkomst is aangepast met het aankoopbedrag van de voorgenomen bestelling.

Projectplanning

Gezien de internationale veiligheidssituatie en met name de ervaring met Kosovo, moet rekening worden gehouden met een mogelijke inzet van Nederlandse F-16 vliegtuigen voor het uitvoeren van onder meer precisiebombardementen onder uiteenlopende omstandigheden. Om dan een geloofwaardige en doeltreffende bijdrage te kunnen leveren is het noodzakelijk dat de Koninklijke luchtmacht op korte termijn de beschikking krijgt over de benodigde extra laserdoelbaarstelsystemen.

Er is sprake van een toegenomen vraag naar laserdoelbaarstelsystemen als gevolg van de ervaringen van operatie «Allied Force» en er is tevens sprake van een relatief beperkte productiecapaciteit bij de fabrikant. Indien de aanvullende systemen niet op korte termijn worden besteld, wordt levering pas mogelijk geacht vanaf 2002 of 2003. Dit zal tevens kunnen leiden tot een hogere prijs.

Er is thans ruimte gevonden om de productie van de zeven additionele systemen in te passen in de productieserie van de reeds bestelde tien systemen. Daardoor kan de gewenste operationele inzetbaarheid vanaf begin 2001 worden bereikt.

Slot

Ik ben voornemens om, eventueel na overleg met u, op korte termijn een contract te sluiten met de firma Lockheed Martin voor de levering van zeven laserdoelbaarstelsystemen en de modificatie van de drie reeds aangeschafte systemen.

De Staatssecretaris van Defensie,
H. A. L. van Hoof